

34(094.5)
(487-1)

Оно у нови издатар бр.
ара 1942 год.
Београд.

4157

Поштарина плаћена.

Год. XX

НОВИ САД 15. II. 1940.

Број 2

Годишња претплата Д. 120.

Лист излази месечно.

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XX

1940

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:

Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ

СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

Садржај: 22 Извршење у току. — 23 Режијски трошак није интабулациони трошак. — 24 Оцена. — 25 Приговори против отказа. — 26 Преглед трг. књига. — 27 Ротациони машиниста. — 28 Кога терете јавне дажбине продате некретнине. — 29 Два адвоката. — 30 Кауција и конвенц. казна са гледишта надлежности. — 31 Конвенција с Мађарском. — 32 33 Накнада за претрпели бол. — 34 Протест менице по пуномоћнику. — 35 Установљење мане робе по § 347 Трг. закона. Стављање на располагање. — 36 Делокруг филијале. Препутни пристанак на одустајање од уговара. — 37 Бианко меница. — 38 Операција код тежих повреда — 39 Задружни регистар. — 40 Сутековина. — 41 Надлежност за издржавање ванбрачне деце. — 42 Извршење за обезбеђење парн. трошка. — 43 Намештеник на држ. имању није јавни намештеник. Дилаторни приговор. — 44 Потраживање Држ. хипотекарне банке и наплата истог извршним путем. — 45 Последице неважећег уговора. Једнострано одустајање од правног посла. Reservatio mentalis. — 46 Амортизација бианко менице. — 47 Прелаз са § 77 на § 80 Зак. о брачном праву. — 48 Камате код трговца. — 49 Пригодно друштво. — 50 Посредник. — 51 Одобрење поступка парничног. Нагода мл. матере. Полна болест. — 52 Условни отказ. — 53 Колски пут. — 54 Продужење уговора о служби. — 55 Принадлежности општ. чиновника. — 56 Осужење лицеитације.

Никола Пахоруков, инсп. Мин. Правде
Београд. 1 САД

Господину

Претседнику Окружног суда
Старешини Среског суда

Министарство правде доставило је овом Претседништву акт број 69965 од 1 јула 1938 ове садржине:

Приметио сам да и поред расписа мојих претходника Бр. 60908 од 13 јула 1936 године и Бр. 3908 од 16 јануара 1937 године, који су достављени свим Апелационим судовима и вишим државним тужиоштима, поједине судије и државни тужиоци дају и даље на Закону неоснован публицитет вођењу извиђаја и истраге по кривичним делима тако да се у дневним листовима описују у детаљима поједине судске радње претходног кривичног поступка, износе се поједине изјаве од суда саслушаних лица, објављују се фотографије не само појединих судских лица, која врше истражне радње, него и фотографије извршавања појединих истражних радња.

Како је све горе наведено од велике штете по претходни кривични поступак, а поред тога је такав рад и противузаконит, то ми је част молити Претседништво — Више државно тужиоштво — да изволи све судове — сва државна тужиоштва — поново упозорити на расписе мојих претходника и предузети хитне и ефикасне мере да овоме стану на пут, затим да изволи издати потребна упутства старешинама подручних судова — државних тужиоштва — да без одлагања, под личном одговорношћу, поступају против сваког службеника који поступи противно поменутих расписима. Старешине треба одмах да предузму све што је потребно да се против таквог службеника отпочне дисциплински, а по потреби и кривични поступак.

Горњи распис доставља, се гг. члановима овог Апелационог суда ради знања, а гг. Претседницима Окружних судова ради достављања подручним им судовима с тим наређењем да ми о учињеноме поднеску извештај у року од 8 дана.

Потребне отправке расписа за подручне судове шаљем у прилогу.

Нови Сад, 12 јули 1938 године.

Зам. Претседника Апелационог суда:
Воденлић, с. р.

Су 3995-1-38

јер овакав захтев иде на то, да суд спроведе извиђање на основу кога би се тек имало утврдити, да ли је који деоничар положио мање деонице, него што је то у записнику наведено. Овакав пак предлог је суд с правом одбио, јер тужитељ није навео конкретне чињенице, који је то акционер и колико је деоница стварно положио.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 154-1935).

*

По судској пракси оном акционеру, који је учествовао на скупштини и гласао за односну одлуку, по §-у 174 Трг. закона нема права на тужбу ради поништења одлуке, јер је својим гласом дао израза, да дотичну одлуку сматра да одговара закону и правилима, и с тога је дужан да сноси последице одлуке, створене његовим гласом. (К. 164-907).

Онај акционар, који је био присутан на скупштини, не може напасти одлуку скупштине због таквих формалних недостатака, против којих није протествовао на скупштини. (К. 1186-910).

22.

Предајом молбе ради извршења, извршење је по чл. 27 Уводног закона за Иа. у шоку.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 25-1939).

*

Према томе, ако је молба ради извршења предата пре 1 јануара 1938 год. и ако је она решена тек после тога времена, имају се применити досадањи прописи, дакле стари Закон о извршном поступку. (Исто Кс. НС, Рек. I 5-1939).

23.

У смислу ст. 3 чл. 3 Уредбе о з. з. од 3 августа 1934 године у максимални износ годишње камате имају се урачунати поред „камата и провизије, конвенционалне казне, режиски трошкови и слично“. Дакле у режиске трошкове не могу се урачунати интабулациони трошкови, ни издаци у таксама.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 217-1935).

24.

1. Није довољно, да суд једноставно изјави у својој пресуди, да је ценио списе првога суда и сprovedеног доказног поступка, него је потребно, да суд своје убеђење образложи подробно по прописима §-а 270 старог Грп. узевши у обзир нови доказни материјал, продукovan у призивном поступку.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 628-1936).

25.

С обзиром на § 659 Грп. сви приговори се имају поднети у року предвиђеном у § у 657 Грп. па тако и приговор, да ошказ није пуноважан у смислу § а 658 Грп.

(Кс. у Н. Саду, Рев. II. 481-1939).

26.

Ако тужени ни пред првим ни пред призивним судом није тражио прегледање трговачких књига, не може то тражити ни у ревизионом поступку у смислу § 576 у вези са §-ом 607 Грп.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 104-1939).

27.

Ротациони машиниста спада у ред помоћног особља из Главе I другог дела Закона о радњама, те му као таквом у смислу §-и 234 истог закона припада ошказни рок од 14 дана. (Кс. у Новом Саду, Рек. II. 811-1935).

Касациони суд ревизију тужиоца не уважава и нападнуту пресуду призивног суда одобрава.

Образложење: Првостепени је суд досудио тужитељу износ од 3750— дин. у име плате за 4 недеље, што би му припала као остатак 6 недељног отказног рока, јер му је тужена исплатила само 2 недељно отказно време и ако тужиоцу, јер спада у више помоћно особље.

припада право да 6 недељни отказни рок према § 332 Закона о радњама.

Призивни суд је првостепену пресуду преиначио и тужиоца са тужбом одбио сматрајући да тужитељ као ротациони машинист спада у ниже помоћно особље за које важи у погледу отказа двонедељни отказни рок.

Против те пресуде поднео је тужилац ревизију предлажући, да се призивна пресуда преиначи, тужби места даде и тужени пресуди на плаћање парничног, призивног и ревизионог трошка.

Ревизију своју заснива на пропису § 597 т. 4 Грп. тврдећи да ротациони машинист, као што је тужитељ, пошто врши главне послове у штампарији, т. ј. пошто није ученик, нити врши претежно подређене послове, спада у ред вишег помоћног особља, те да му је као таквом за отказ меродаван пропис § 332 од. 2 Закона о радњама т. ј. шест недеља.

Ревизијски разлог тужиоцем није основан.

Отказ по § 332 од. 2 Закона о радњама припада само трговачком и осталом вишем помоћном особљу (§ 324 з. о р.), док § 307 з. о р. дели помоћника на оне, којима су поверене важније, од оних којима су поверене мање важне службе.

Према томе прописи IV главе другог дела Закона о радњама не односе се на особе из III главе другог дела истог закона, за који ће имати Министар трговине и индустрије у споразуму са Министром социалне политике и народног здравља правилником одредити, које су службе важније.

Тужилац као ротациони машинист спада у ред помоћног особља из главе I другог дела Закона о радњама (§ 206 з. о р.), те му као таквом припада у смислу § 234 истог закона отказни рок од 14 дана, како је међу странкама уговорено, јер тужиоцу није успело доказати, да је с туженом уговорио шестонедељни отказни рок, који би тада био меродаван (§ 235 од. 2 з. о р.)

Како је тужилац добивао према самом наводу тужбе плату недељно по 750 дин., те како му је 26-ог августа 1933 отказано на законски 14 дневни рок и за то време и принадлежности исплаћене, то тужиоцу не припадају принадлежности за даље отказно време од 4 односно 5 недеља, јер, да би отказни рок имао почети не 26 августа 1933, већ тек 1 септембра 1933 (§ 332 од. 1 з. о р), па пошто према томе не предлежи ревизијски разлог из § 597 т. 4 Грпп., ваљало је ревизију тужиоца одбити и привину пресуду потврдити.

Нови Сад, 25 маја 1939 године.

28.

Правно је правило, да за јавне дажбине, плативе до дана предаје, одговара продавац, ако се тек из околности правнога посла не може установити, да је куповна цена утврђена баш с обзиром на висину још неплаћене јавне дажбине. У оваком случају продавца терети обавеза доказивања, да не постоји његова обавеза, јер је купац примио на себе исплату јавних дажбина, поред ошплате утврђене куповне цене.

(Кс. у Н. Саду, Г. 575-932).

Касациони суд у Новом Саду одбија ревизиону молбу тужитељеву, те осуђује тужитеља, да у року од 15 дана, под претњом принудног извршења исплати туженику на руке његова правозаступника Динара 1513.—

Разлози: Тужитељ напада пресуду привиног суда зато, што тај суд није уважио оно чињенично стање, које је тужитељ изнео у својој тужби, ни доказе, које је допринео, надаље, што је одбио предлог за преслушање у привину предложеног сведока, и најпоследње, што није одредио преслушање тужитељево под заклетвом, чиме је — по тужитељу — повредио формално-правне прописе. Ове жалбе нису основане.

Привини суд по § у 270 Грпп. слободно оцењује

доказну снагу доказа, дакле и исказе сведока. Услед тога по своме слободном уверењу установљава, да ли исказ које странке вероватним чине подаци парнице. Привини суд дакле није починио повреду правних прописа, када је нашао, да поред исказа тужениковог постоје одговарајући подаци, који његов исказ чине вероватним, и на овом основу припустио заклетви туженика.

Ни припуштање заклетви туженика, као странке коју терети доказивање, не коси се са прописима о поступку, јер по §-у 369 и 371 Грпп. у том случају, када се у погледу неке одлучне чињенице, покаже потреба допуне доказа, суд може и ону странку припустити заклетви, коју терети обавеза доказивања, ако оценом околности, извршеном у смислу § а 270 Грпп. сматра, да је исказ странке, која има да доказује, вероватнији.

Није темељита ни она жалба, да је суд са повредом формалног права одбио преслушање, у привину споменутог сведока Ј. У. јер привини суд је овлашћен, да одбије по странци тражено доказивање, уз потанко излагање узрока, а у датом случају је суд то одбијање, образложио тиме, да је стање ствари већ рашчишћено продукованим доказима.

Како дакле жалбе у погледу повреде формалног права нису темељите, оно стање ствари, које је привини суд установио на основу заклетвом повређеног исказа туженика, по § 534 Грпп. меродавно је и за овај ревизиони суд.

По томе стању ствари, тужитељ је приликом склапања уговора са тужеником имао знања о количини дуговане и неплаћене порезе, па је баш с обзиром на ову — тужитељу саопштenu — порезу, првобитно утврђену куповнину, у износу од 1,400.000 динара, туженик, продавац, снизио са Дин. 150,000 на Дин. 1,250.000.— Из ове околности, привини суд је извео правилан закључак, да је дуговану порезу тужитељ примио на себе.

Правно је правило то, да за јавне дажбине, плативе

до дана предаје одговара продавац, ако се тек из околности правнога посла не може установити, да је куповна цена утврђена баш с обзиром на висину још неплаћене јавне дажбине. Према томе је даљи пропис и то, да у оваком случају продавца терети обавеза доказивања, да не постоји његова обавеза јер је купац примио на себе исплату јавних дажбина, поред отплате утврђене куповне цене.

Како је горњим стањем ствари утврђено, да је тужитељ примио на себе исплатну неплаћене порезе, дакле, да је цена утврђена баш с обзиром на постојеће дуговање за јавне дажбине, то позивни суд није повредио ни материјално-правне прописе, када је одобрио I. ст. пресуду којом је тужитељ одбијен са својим тужбеним захтевом.

Расположење у погледу ревизионих трошкова засновано је на §§ 543, 508 и 425 Грпп. као и на §-у 18 Зак. чл. LIV: 1912 г.

Нови Сад, 29 октобра 1936 године.

29.

Када странка суду пријави другог адвоката, а не повуче пуномоћ од првог адвоката, тада суд може било којега од та два адвоката позвати на расправу и ма којем уручити одлуку (Кс. у Н. Саду, Г. II. 125-934).

30.

И кауција и конвенционална казна спадају у подручје приватнога права, зато о њима има да одлучује редован суд. (Кс. у Н. Саду, Рек. I. 40-939).

Ревизиони рекурс се уважава, нападнути закључак позивног суда укида и ствар враћа позивном суду, да ствар у меритуму реши.

Образложење: Тужитељ тражи, да му тужена Бановина врати обвезнице ратне штете, које је код исте

положио као кауцију, јер је тужена уговор, за који је кауција дата, развргла из кривице тужитеља, али да он није крив што уговор није могао извршити.

Првостепени суд је тужбу одбио установивши, да је тужитељ крив, што није уговор извршио.

Позивни суд је укинуо првостепену пресуду и поступак, који јој је претходио као ништаван и тужбу одбацио сматрајући да ова ствар с обзиром на чл. 58 Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ Закона о државном рачуноводству, не спада пред редован суд.

Овај закључак позивног суда напада тужитељ у ревизионом рекурсу, наводећи, да споменути чл. Правилника није у складу са законом и да се зато не може узети у обзир.

Касациони суд је ревизиони рекурс уважаио из ових разлога:

Према правној природи кауције прималац може од исте задржати толико, колико је претрпео штете услед неизвршења уговора, но ту штету мора доказати.

И Закон о државном рачуноводству сматра кауцију у том смислу, кад у своме чл. 88 каже, да се кауција сматра као и свака друга залога.

Но, ако странке уговоре, да прималац може примену кауцију задржати, а да и не доказује штету, онда је кауција претворена у конвенционалну казну, као што је у овом спорном односу и учињено.

И кауција и конвенционалне казне спадају у подручје приватног права.

Зато о њима има да одлучује редован суд, у колико којим законом није друкчије одређено.

У закону о државном рачуноводству то није учињено.

Зато ни правилник донесен на основу истог закона, то није могао учинити.

Нови Сад, 26 августа 1939 године.

Види: књ. XIX. сл. 304. * * *

31.

У смислу конвенције закључене са Мађарском, тужба се има туженој странци уручити дипломатским путем. Како то није учињено, позивни суд је правилно укинуо донесену пресуду због изостанка и упутио први суд на даљи поступак.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 190-1939).

32.

Накнада за претрпели бол на територији мађарског приватног права не може се досудити.

(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 768-1935).

* * *

По §-у 1325 Аустр. грађ. законика, оштећени може тражити накнаду за претрпљене болове, без обзира на то, да ли је туженог кривични суд казнио или не. (К. 3739-904.)

Накнаду за претрпљене болове дужан је плаћати само онај који је намерно нанео телесну озледу. (К. 1665-914.)

33.

§ 820 Грађ. зак. предвиђа накнаду за претрпљене болове и то како физичке, тако и душевне болове, под које се има разумети и претрпљени страх. За право на накнаду за претрпљене болове, по §-у 820 Грађ. зак. није потребно, да су болови нанели повреду организму.

(Кс. у Београду, Рев. 544-939).

Уважава се ревизија тужилаца П. 124-37 од 30 јануара 1939 год. пресуда Окружног суда у Нишу Пл. 162-38 6 од 2 новембра 1939 год. укида као нештавна и правна ствар враћа позивном суду на нову расправу и одлуку.

Ревизијске трошкове приликом доношења нове одлуке узети као парничне.

Образложење: Испитујући пресуду позивног суда у смислу § 598 Грпп. поводом ревизије тужилаца Касациони суд је нашао:

Ревизијски навод о погрешној правној оцени спорне ствари из т. 4 §-а 597 Грпп. а наиме о погрешном тумачењу § 820 грађ. зак. основан је.

Погрешно позивни суд налази: да по § 820 Грађ. зак. ако би страхом, који су туженици проузроковали била нанета повреда организму на пр. да су тужиоци претрпели услед страха нервни шок, срчани удар, поремећај сна, исхране и т. д. да су дакле туженици и на други начин на пр. страхом нашкодрили здрављу тужиоца, да су дакле иначе повреду тела нанели — како каже § 820 Грађ. зак. онда би за такав страх са таквим последицама било одговорности за накнаду штете.

По нахођењу Касационог суда § 820 Грађ. зак. предвиђа накнаду за претрпљене болове и то за претрпљене физичке и душевне болове под које се има разумети и претрпљени страх. Накнада за претрпљени страх је у правном смислу накнада за претрпљене душевне болове; и као што за право на накнаду за претрпљене болове по § 820 Грађ. зак. није потребно да су болови нанели повреду организму, тако исто за право на накнаду за претрпљени страх који је једна врста душевног бола, по пом. законском пропису, није потребно да је страхом нанета повреда организму. У осталом се за повреду организма предвиђа по § 820 Грађ. зак. накнада материјалне штете, а за претрпљене болове односно претрпљени страх по пом. зак. пропису само накнада моралне штете.

Према томе када је позивни суд нашао, да је средски суд истима утврдио да су тужиоци претрпели страх, услед кривичне радње туженика, те на тај начин утврдио постојање моралне штете, онда је био дужан по § 800 Грађ. зак. аналогу насталу § 822 Грађ. зак. да за ту моралну штету одмери правичну накнаду у новцу. Али како позивни суд није утврдио све околности које утичу на величину те накнаде, то је потребно, да позивни суд утврди те околности и величину накнаде штете.

Са изложеног а на основу § 604 Грпп. Касациони суд је одлучио као у диспозитиву овог закључка.

34.

По правозаступнику имаоца менице извршен протест само је онда ваљан, ако се из садржине протеста види, да је протест подигнут на молбу исказаног правозаступника имаоца менице.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 43-34).

Ревизиона молба тужитеља се одбија.

Разлози: Против пресуде Апелационог суда Бр. Г. 1744/1932 год. од 12 децембра 1933 год. уложио је ревизију тужитељ због повреде материјалних прописа чију повреду налази у томе, што је призивни суд установио погрешно, да протест у конкретном случају није прописно обављен. Неспорно је, да је на меници као домицилијат означен његов правозаступник. По § 43 стар. меничног закона домицилирана меница мора се протестовати на месту домицила и од стране домицилиата. Имајући предње у виду сматра, да је протест менице у конкретном случају прописно обављен и да је захтеву тач. 2 § 99 стар. менич. закона потпуно удовољено, јер је у протесту означено име оне меничне особе, која је овлаштена на подизање протеста а у интересу имаоца менице.

Ревизиона молба тужитеља није на закону основана.

Првостепени и призивни суд правилно су применили материјални закон када су изrekli да у конкретном случају протест није прописно извршен, јер на молбу правозаступника имаоца менице протест извршен само је онда важан, ако се из протеста менице види да је меница протестирана и корист имаоца менице, или да је протест изискан у својству правозаступника имаоца менице.

Па како у конкретном случају из протеста се види да је Др. О. М. само умољен да меницу протестира; а не види се нити из протеста а нити из садржине менице, да је протест учињен у корист имаоца менице, протест је у смислу § 99 Зак. чл. XXVII из 1876 г. неваљан, те је тужени тиме на основу II. одељка § 43 Зак. XXVII из

1876 г. из менично правне обавезе испАО. Како је према томе ревизиона молба тужитеља по закону неоснована, ваљало ју је одбити.

Нови Сад, 30 новембра 1939 године.

Образложење горњег правила је то, да је менични дужник дужан да плати само законском власнику менице, из чега излази, да за одржање меничних права може послужити основицом само такав протест који је подигнут у корист оваког имаоца менице. Та околност, да је неко (адвокат) око подизања протеста поступио само као опономоћник имаоца менице, мора бити видљива из самога протеста.

35.

I. По §-у 347 Трг. закона мане се не морају установити путем судског увиђаја, оне се могу установити и путем стручњака. — II. Стављање на располагање може се учинити и усмено. (Кс. у Н. Саду, Г. 607-934).

Касациони суд ревизију тужитеља одбија, призивну пресуду одобрава и осуђује тужитеља да плати туженоме, а на руке његова правозаступника на име ревизијског трошка своту од 632.50 дин. у року од 15 дана под тететом принудног извршења.

Разлози: У својој ревизионој молби жали се тужитељица, што призивни суд сматра, да је спорно само време, када је тужени ставио јој робу на расположење, а међутим је спорно и то, да ли је тужени робу ставио на расположење овлашћеном лицу.

Ова жалба није основана, јер пре ревизионе молбе није тужитељица оспоравала, да је тужени ставио робу на расположење овлашћеном лицу. Она је према записнику од 3-IX-1926 под 18 приговарала само, да то стављање на расположење није учињено у року од 6 месеци.

Па ни сад у ревизији не образлаже, зашто њезин оптуномоћеник у Београду не би био овлашћен да прими стављање робе на расположење.

Није основана ни даља жалба, да је тужени требао

робу ставити јој на расположење препорученим писмом, јер се то може учинити и усмено.

Није основана ни жалба, да је чињеницу стављања на расположење суд установио само на основу заклетве туженог, јер је то позивни суд установио и на основу исказа сведока Ш. и П. Н.

Не стоји ни та жалба, да је тужени морао мане на роби дати установити путем судског увиђаја, јер § 347 трг. зак. не одређује, да се мане имају установити баш судским увиђајем.

Жали се даље тужени, да је позивни суд у овом случају неисправно уважио рок стављања на расположење од 6 месеци по § 349 Трг. зак. док је требао тужени поступати по § 346 истог закона, јер да се та околност, да ли су послате баканце биле од папира или коже, могло одмах установити.

Ова жалба није основана зато, јер тужени, који је и раније од тужитељице куповао робу није имао разлога, да посумња чак и у наведену ману, док му муштерије нису робу као неваљану вритиле. Овде се ради дакле о скривеној мани, па зато има места примени § 349 Грпп.

Жалбу, да је суд погрешно установио, да је спорна роба код туженог изгорела, Касациони суд није узео у обзир, јер та чињеница за решење ове парнице нема важности.

Због свих тих разлога Касациони суд није могао уважити ревизиону молбу тужитељице.

Одлука о ревизионим трошковима се оснива на §§ 425 и 543 Грпп.

У Новом Саду, 11 новембра 1939 године.

36.

1. Филијала на подручју своје делатности наставља рад своје централе, и може самостално преузимати обвезе, услед чега има и активну парничну способност.

II. Има се сматрати, да су продавци тим својим чином,

што су натраг примљену земљу даље продали, факто конкluentе прихватили одустанак тужеников од уговора.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 6-34.)

Касациони суд ревизиону молбу туженог одбија — пресуду позивног суда одобрава.

Разлози: Против пресуде Апелационог суда уложио је ревизиону молбу тужени I. Жали се да је Апелациони суд повредио формално право када се није обазрео на овај приговор туженог да тужитељица као филијала нема активне парничне способности.

Ова жалба није основана.

Истина додуше да се је Апелациони суд требао у својој пресуди обазрети на овај приговор туженог, но ипак зато тај пропуст не сачињава повреду формалног права са разлога што је тај приговор иначе неоснован, јер по становишту овог Касационог суда филијала на подручју своје делатности наставља рад своје централе, те може самостално преузимати обавезе услед чега има и активну парничну способност, што је овај Касацациони суд већ у више махова изрекао.

II. Жали се даље тужени да је Апелациони суд повредио формално право, када није одредио по туженом предложено даље доказивање.

И ова жалба је неоснована, јер суд није дужан одредити даље доказивање таквих околности у погледу којих је на основу већ спроведених доказа стекао своје убеђење. Суд је само дужан то своје одбијање даљег доказивања да образложи, а из образложења побијане пресуде се види, да је Апелациони суд то даље доказивање као сувишно одбио.

III. Жали се даље тужени, да је Апелациони суд повредио материјално право, када није установио да су продавци прихватили развргнуће уговора са стране туженога тиме, што су одмах чим су земљу примили од туженога натраг, исту продали садањој тужитељици.

Према члану 2 Уредбе о вођењу задружног регистра, правременост рекурса у пословима задружног регистра има се просуђивати по прописима Закона о ванпарничном поступку. По прописима члана 24 исте уредбе — она је добила обавезну снагу 1 септембра 1938 год. — у колико не би нешто друго произлазило из прописа члана 20 ст. 4 и 5 исте Уредбе. По прописима члана 20 т. 4 исте уредбе водиће се у погледу већ постојећих задруга, које нису још пренесене у нови задружни регистар, постојећи регистри по дотадашњим прописима, али само у колико не значе измену правила у смислу § 117 ст. 4 Зак. о привр. задруга.

Пошто се овде ради баш о измени правила у смислу § 117 ст. 4 Зак. о привр. задругама, то јест о саображењу правила овом закону, долазе до промене прописи члана 2 Уредбе о вођењу задружног регистра. Услед тога овај рекурсни суд применом прописа става 2 § 13 в. п. п. узима у обзир овај рекурс, иако није поднесен у року одређеном по § 13 ст. 1 в. п. п. а то из разлога, јер је преиначење побијане одлуке могуће без штете по кога другога, а ради се о извршењу законске дужности саображења задружних правила прописима закона о привредним задругама, које је везано на рок, под теретом последица из чл. 22 ст. 3 уредбе о вођењу задружног регистра.

Рекурсна жалба је, да је првостепени суд повредио прописе §-а 117 тачка 3 Закона о привредним задругама, када је стао на становиште, да је за одлуку скупштине о саображењу правила овоме закону потребна већина гласова свију задругара, а не само оних задругара који присуствују дотичној скупштини.

Ова рекурсна жалба је основана. У прописима § 117 став 3 Закона о привредним задругама је изричито одређено, да је за измену правила у ову сврху (за саображење правила прописима Закона о привредним задругама) довољна натполовична већина гласова без обзира на про-

писе правила о броју задругара, који мора бити присутан или заступан на скупштини, и о потребној већини гласова.

Услед тога је ваљало ставити ван снаге првостепени нападнути закључак којим је поништен записник са главне скупштине због недовољног броја гласова свију задругара, те упутити ствар натраг првостепеном суду да донесе даљу одлуку.

Нови Сад, 21 октобра 1939 године.

40.

Ако је у записнику о оставинској расправи речено, да сутековине нема, та, можда нетачна констатација, не може лишити права удовицу, да сутековину тражи путем парнице, и да јој се ова изда, у колико успе да докаже, да је у заоставштини заиста било сутековинског иметка.

(Кс. у Н. Саду, Г. 353-934).

Касациони суд услед ревизионе молбе тужитељичине пресуду призивнога суда разрешава и тај суд упућује на даљи поступак и доношење нове одлуке у којој ће имати да се реши и питање сношења трошкова овога ревизионога поступка који се за тужитељицу уставовљавају у своти од 1500 динара, а за тужене у своти од 1842 динара.

Разлози: Разрешити је ваљало пресуду Апелационога суда и упутити га на даљи поступак, јер је Апелациони суд погрешно изрекао да је тужитељица у смислу оставинске нагодбе добила $\frac{1}{5}$ оставинског иметка иза мужа и да је тиме у погледу својих сутековинских захтева измирена. Из записника о оставинској расправи, која је одржана 30 септембра 1924 године, види се, напротив, да је деобна нагодба склопљена међу наследницима тако, да је тужитељици признато само удовичко право плодоуживања на $\frac{1}{5}$ оставине мужевљеве и да јој осим тога није више ништа дато. На основу тако склопљене нагодбе је Срески суд као оставински суд својим решењем од 14

јануара 1925 године бр. 4296-1921-15 оставину наследницима правоснажно и предао. У истом записнику уведено је, даље, да удовица оставитељева на сутециво нема право „јер је све што спада у оставину постојало још пре него што је оставитељ склопио брак са удовицом“.

Према таквом стању ствари основана је и жалба тужитељичина, да је погрешна изрека Апелационог суда да се она сутековине, ако би у оставини мужевљевој такве било, одрекла, као и да би у погледу својих сутековинских потраживања била измирена на тај начин, што је из оставине мужевљеве добила $\frac{1}{4}$, јер о свему томе у записницима о оставинској расправи, као ни у решењу о предаји оставине нема ни помена. Ако је, међутим, у оставинском записнику од 30 септембра 1924 године речено да сутековине у оставини нема, та, можда, нетачна констатација не може лишити права тужитељицу, да сутековину путем парнице потражује и да јој се ова изда, уколико успе да докаже да је у оставини сутековинског иметка одиста било; утолико више, што тужитељици, како се она умесно жали, као другој жени остављача плодоуживање на један део оставине припада већ и по самом закону.

Разрешити је ваљало услед тога пресуду Апелационога суда и упутити га да, држећи се напред истакнутог правног стајалишта Касационог суда, установи, да ли је у оставини пок. А. А. било и сутековинског иметка. стеченог за време брака тужитељичиног са оставитељем, и да, у колико нађе да га је било, призна тужитељици право на одговарајући део тога иметка.

Расположење у погледу трошкова ревизијскога поступка оснива се на прописима §§-а 543 и 508 Грпп.

Нови Сад, 19 јуна 1939 године.

41.

Питање издржавања ванбрачне деце спада у стварну надлежност редовних судова.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 196-1939).

Рекурсу се даје места нападнути се закључак укида, ствар враћа Окружном као призивном суду на даљи поступак и доношење нове одлуке.

Разлози: Призивни суд је побијану пресуду I степеног суда као ништавну укинуо као и поступак, који јој је претходио и тужбу одбацио, пошто је пресуђено о ствари у погледу које редовни правни пут није допуштен, пошто тужени признаје очинство деце за које се тражи издржавање, а према 2 реченици I става § 181 Закона о ванпарничном поступку кад ванбрачни отац признаје очинство, није допуштен редовни правни пут, него ће старатељски суд по службеној дужности одредити износ. Противу чега се тужитељица жали.

Ова је жалба основана. Истина да по задњој реченици чл. 27 Уводног закона за ванпарнични поступак §§ 181 и 182 примењиваће се у оним подручјима наше Краљевине у којима у прописима грађанског права постоји основ за примену ових прописа, и да у Војводини таки основ у грађ. праву постоји. Али чл. 46 истог уводног закона садржи даљи изузетак од тога прописа за Војводину по коме ће на подручју Апелационог суда у Новом Саду данашњи сирочадски столови вршити послове старатељске власти, а не Старатељски суд који овде није основан, а ови Сирочадски столови вршиће старатељске послове у досадашњем делокругу и по посадашњим прописима, а њихов делокруг није се простирао на питање издржавања ванбрачне деце, већ је то спадало, па и на даље остало у делокругу редовних судова.

Нови Сад, 20 октобра 1939 године.

42.

По § 322 Ип. тужени може да тражи извршење за обезбеђење парничног трошка.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 220-1939).

Касациони суд ревизијске рекурсе тражиоца извршења уважава, закључке рекурсног суда преиначује и за-

кључке првостепеног суда одржава на снази, те обезује извршенике да плате солидарно тражиоцима извршења у име ревизијско-рекурсног трошка и то В. Пучкој банци д. д. 520 динара, а осталим тражиоцима извршења 875 динара у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Образложење: Првостепени је суд на молбу тражиоца извршења дозволио оврху ради обезбеђења. Овршеници су те закључке првостепеног суда напали рекурсом, те је рекурсни суд донео закључак којим је рекурс уважио, нападнуте закључке преиначио, и молбе за дозволу извршења ради обезбеђења одбио. Тај закључак рекурсног суда напали су са ревизијским рекурсом тражиоци извршења, те су молили да се нападнути закључак преиначи, а оснаже закључци првостепеног суда који је извршење ради обезбеђења дозволио. У главном рекуренти износе у образложењу рекурса, да је погрешно стајалиште рекурсног суда да нема места оврхи ради осигурања за саме парничне трошкове.

Рекурси су основани.

Одредбом § 322 извр. закона дозвољена је осигуравајућа оврха ради обезбеђења новчаних тражбина. Закон спомиње новчане тражбине, па по стајалишту овог Касационог суда и досуђени парнични трошкови чине новчану тражбину, па чак и ради трошкова парничних, насталих у противном поступку може се тражити таква оврха. § 322 извр. закона не прави разлике, дали може то обезбеђење тражити само тужитељ у парници, а не и тужени, већ је према тексту зак. јасно, да сваки тражилац извршења може то да тражи, када има један од наслова наведених у истом §-у. Стална судска пракса дозвољава да и тужени (као у конкретном случају) може да тражи оврху за обезбеђење за парничне трошкове.

Како дакле постоје сви законски услови из § 322 извр. закона, јер су тражиоци извршења учинили вероватним и да опасност постоји, то је требало рекурсе уважити, нападнути закључак преиначити и одржати на

снази закључке првостепеног суда, којим је дозвољено извршење ради обезбеђења.

Расположење о трошковима оснива се на проп. §§ 152 и 154 Грпп.

Нови Сад, 4 новембра 1939 године.

43.

1. Онај намештеник који служи на државном имању, а није јавни намештеник, има се пре шужбе пред редовним судом, обратиши обртној власти, сходно пропису из § 176 Обртног закона. -- II. Код ушврђења: дали постоји дилаторни приговор који се узима у обзир по службеној дужности, одлучно је стање приликом покретања шужбе, и онда, ако је странка такав приговор истакла касније.

(Кс. у Новом Саду, Г. 135-1933.)

Касациони Суд Б. Одељење ревизиону молбу тужиоца одбија те га обезује да туженоме на руке Државног правобраништва у Новом Саду плати у року од 15 дана под претњом принудног извршења у име ревизионих трошкова 650 динара.

Разлози: Није спорно да је тужилац приватан (а не јавни) намештеник тужене, и да је био економ тужене шећерне фабрике за срезове Тител, Жабал и Ст. Бечеј, са укупном платом од 2000 динара месечно, те извесном тантијемом.

На основу овог стања ствари призивни је суд умесно нашао, да се тужилац пре покретања парнице имао обратити обртној власти, јер да за њега важе прописи 176 §-а XVII з. чл. из 1884 године који важе и за трговачке намештенике, па је стога уважио приговор који спречава парницу. Истина, да се призивни суд погрешно позива на 1 т. 180 §-а Грпп. у место 2 т. тога §-а, но ова околност може служити само разлогом за исправку што је овом примедбом учињено. Жалбе ревизионе молбе у овом питању, дакле, нису се могле уважити. Тужи.

лац се жали још и зато на пресуду позивног суда, јер да у времену када је тужени подигао дил. приговор није важио више XVII з. чл. из 1884, пошто је међувремено замењен Законом о радњама, према којем потраживања преко 12.000 динара као што је и тужбено потраживање, спада непосредно пред редовни суд.

Ни ова се жалба није могла узети у обзир, већ ни зато што у времену покретања тужбе још није ступио у живот нови Закон о радњама, а дилаторни разлог из 2 т. 180 §-а имао се из званичне дужности узети у обзир, те га је према томе већ I ст. суд имао уважити.

Најзад, није основана ни она жалба рев. молбе која се оснива на 4 § Трговачког закона, јер за конкретни случај не постоји тамо споменути изузетак за државно предузеће као што је шећерна фабрика.

Како је рев. молба у целости неоснована то је исту ваљало одбити и молитеља ревизије обвезати на снашање и рев. трошкова.

Нови Сад, 1 јуна 1933 године.

44.

Држ. хипотекарна банка само предајом заложеног јој имања може извршним путем наплатити своја потраживања, а да за своје дужење не подноси тужбу. Из незаложене имовине дужникове може се дозволити извршење само по стицању извршног наслова.

(Белики суд у Подгорици, Рек. 6-3а).

Рекурс се одбија, а потврђује побијани закључак.

Разлози: Из чл. 52 ст. 2 чл. 48 и 53 у вези чл. 117 а ст. 213 Дхб. несумњиво проистиче, да Дхб. само предајом заложеног јој имања може извршним путем наплатити своја потраживања, а да за своје дужење не подноси тужбу. Према томе предметом извршења не може бити остала незаложена имовина дужникове, било непокретна било пок. рента (чл. 583 Дхб.) док Дхб. на основу

редовне тужбе не стекне извршни наслов, да узмогне тражити извршење и на ствари, које јој нису заложене.

Пошто тражилац извршења није утврдио, да је тражбина дужникове, коју он има према њему — тражиоцу — овоме и заложена, то Дхб. не може на основу саме облигације, која јој то право у осталом и не даје, приступити извршењу свога потраживања из ове незаложене јој тражбине, јер она како је већ речено, нема по закону никакве повластице у погледу извршења на незаложене имовине дужникове, па јој се овакво извршење може дозволити само као и сваком другом дужитељу тј. по стицању извршног наслова, без кога је извршење искључено (§1 Ип).

Са ових разлога решено је као у диспозитиву.

Белики суд у Подгорици, 6 априла 1939 године.

45.

I. Код неважећег уговора свака странка има да врати оно што је тим уговором примила. — II. Од склопљеног поравнања странка не може једнострано одустати. — III. Унутрашња намера (reservatio mentalis) никада не долази у обзир већ странку везује изјављена воља.

(Кс. у Новом Саду, Г. 239-1934)

Ревизиону молбу тужитеља одбија.

Разлози: Против пресуде позивног суда улаже тужилац ревизиону молбу, жалећи се што је позивни суд утврдио да је из његовог куповног уговора са туженом настало за њега неко право, са којим је он наводно расположио, издавши касније налог туженој да исте некретнине препише у земљишним књигама непосредно на К. Б. која је наводно од њега ту земљу прекупила. Тиме је позивни суд повредио пропис материјалног права, јер оба споменута уговора била су само усмена, а како се односе на отуђење земљишта, то су од свога почетка ништавна, јер нема прописаног писме-

ног уговора са његовим потписом. Према томе из ничега не може настати ништа позитивно, а најмање неко право, са којим би он могао располагати. Напада затим и оцену доказа у погледу чињенице, да је он туженој дао налог или пристанак, да те некретнине препише на К. Б. Тврди да је из чињенице што је Б. добровољно уступио посед спорног земљишта изведен очевидно погрешан закључак, да је тиме расположио својим правом да од тужене тражи натраг уплаћену куповну цену. Јер он другог излаза није ни имао, пошто је она као купац имала писмени уговор, дакле јаче право од њега, који је само на основу усменог уговора дошао у посед. Зато јој је и морао земљиште препустити, али је зато и овлаштен да уплаћену куповну цену тражи натраг.

Ове жалбе су неосноване.

Не постоји да су нижи судови установили да је за тужиоца настало неко право из самих уговора са туженом и са Б. него је то право за њега настало из чињенице извршења неважећег уговора са туженом. Пошто је тужилац и без писменог уговора платио куповну цену и примио земљу у посед, то је из саме те чињенице за њега настало право да тражи повраћај у пређашње стање т. ј. враћање новца уз поврат земљишта — као што је, у осталом, исто право само у обратном смислу настало и за тужену. Исправно је дакле у том погледу примењен материјални закон.

Што се тиче оцене доказа, то ова не спада у оквир ревизионог поступка, пошто се у ревизионој молби ни не тврди да постоје услови из § 534 ал. 3 Грпп.

Према томе неоснована је и та жалба, да је из чињенице добровољне предаје поседа изведен очевидно погрешан закључак, да би тужилац тиме расположио са споменутим својим правом да тражи натраг плаћену куповну цену. Напротив, тај је закључак исправан и у складу са стањем списа, јер је доказано да су све три странке склопиле међусобно поравнање за које су дакле

уговорно везане и не могу више од тога одустати. Тужилац је сам дао иницијативу за ово поравнање, јер је предложио да свој дуг од 14.000 динара са каматама К. Б. исплати на тај начин да јој уступи спорну земљу, коју је он већ дотле уживао 8 година и којој је прометна цена међутим знатно пала. Тужена је тај предлог прихватила с тиме, да јој Б. доплати још 6000 динара као и накнади међутим плаћен порез за ову земљу у своти од 4000 динара. Како је Б. на све то пристала начињен је између ње и тужене писмени уговор којим је земља директно преписана на Б, и то уз усмени пристанак тужиоца. Из тога разлога не може тужилац накнадно одустати од овог поравнања и тражити поново да му се врати куповна цена, јер се он тога свог права уговорно одрекао примивши опрост свога дуга код Б. и 8 годишње закупнине код тужене. Ако је при том имао у виду да ће ипак тражити свој новац натраг, он то осталим странкама ничим није изјавио и зато његова ментална резервација не може њима да буде на штету, јер су биле у оправданом уверењу да се он тог свога права одрекао за споменуту противредност.

Како дакле не постоје услови из § 534 Грпп. да би се у ревизионој молби изложено нападање стања ствари могло узети у обзир а нити услови из § 540 Грпп. — то се ревизиона молба по § 543 Грпп. имала одбити и пре суда призивнога суда одобрити.

Нови Сад, 7 децембра 1937 године.

46.

Амортизација бианко менице.

(Кс. у Новом Саду, Рек. I. 175-1935).

Ревизијски рекурс се одбацује.

Образложење: Рекурсни суд побијаним закључком је потврдио закључак првостепеног суда, којим је одређен поступак за амортизацију бианко менице.

У своје ревизионом рекурсу жали се Б. Е. на основу § 15 Вп. из разлога што је тај закључак у опреци са законом, са стањем списа и што је почињена ништавост.

Опреку са законом налази рекурент у томе, што сматра да се бианко меница не може амортизирати.

Ова жалба није основана, јер § 77 старог маничног закона не тражи да молитељ амортизације мора означити битне потрепштине менице, већ само битан садржај менице, што није исто.

Није опрека са законом ни у томе, што молитељ није навео све околности из тач. 7 § 247 Вп. јер тај тражи, да се те околности наведу само по могућности.

Не стоји ни навод рекурента, да молитељица нема интереса за амортизацију, јер је суд установио, да је она учинила вероватном, да је била у поседу изгубљене менице.

Не стоји ни жалба, да је суд у опреци са садржином списа установио да је молитељица учинила вероватним посед менице, јер иако је сведок Ј. Ш. према записнику од 26-XII-1938 у поступку за амортизацију исказао, да је меницу предао Југонафти, то из тог не следи, да ју Југонафта није могла предати тужитељици; напротив баш исти сведок у записнику под 13 у парници број 1818 930 је исказао, да је прокуриста Југонафте меницу предао тужитељици Трговачкој и Обртној банци д. д. Н.

Жалба, да није доказан дан издања менице ни да је молитељица била ремитент нема важности, јер се ради о бианко меници.

Како се овде ради о другостепеном закључку, којим је првостепени потврђен, а нема разлога за ревизијски рекурс, из § 15 Вп. то га је Касациони суд морао одбацити.

Нови Сад, 22 септембра 1939 године.

*

Последице амортизације бианко-менице само су негативне, а не позитивне природе. Наиме, амортизант и кад добије судско

решење о амортизацији, не може утужити акцептанта (односно трасанта неакцептиране менице), јер оне битне састојке, које би иначе имао права испунити у меници, не може више испунити, јер нема меницу, а у судско решење о амортизацији не може испунити недостатне битне састојке, — али услед судског решења о амортизацији ни друго лице (које је на пример украло или нашло такву бианко-меницу), све кад би и испунило недостатне битне састојке, не може на основу те амортизоване менице никаква менична права остварити. (Др. Тома Павловић: Коментар новог меничног закона, 1069).

47.

Прелаз са § 77 на § 80 Закона о брачном праву.
(Кс. у Новом Саду, Рев. I. 218-935).

Касациони суд услед ревизионе молбе тужитељеве разрешава пресуду позивног суда и упућује тај суд на даљи поступак и доношење нове одлуке, при чему ће се узети у обзир и трошкови ревизијског поступка, који се за тужитеља установљавају у износу од 880 динара.

Разлози: Позивни суд преиначио је првостепену пресуду и тужбу одбио из разлога, што је тужитељ поднео тужбу на основу тач. а) § 77 закона о браку, а у току парнице је проширио тужбу и на разлог из тач. а) и ц) § 80 истог закона но Апелациони суд сматра да тужитељ то с обзиром на сталну судску праксу није могао учинити.

У својој ревизионој молби тужитељ се жали због овог становишта позивног суда.

Ова је жалба основана.

Судска пракса искључује прелаз са § 77 на § 80 закона о браку у оним случајевима, где су други бракоразводни разлози настали још за време заједничког живота, али пре позивања на успоставу брачне заједнице по § 77 зак. о браку, јер то позивање значи опрост. Поред тога за разлог из § 77 треба да прође 6 месеци, односно 1 година дана, за које време они други разлози застаре.

Но, ако је разлог настао после позивања на успоставу брачне заједнице, или разлог за развод брака траје и после тога позивања као на пример неморалан живот, онда може у току парнице прећи тужитељ и на те разлоге, наравно, у колико нису застарели, јер се не може сматрати опроштеним наставак неморалног живота после позива за успоставу брачне заједнице, и још мање да је опроштен разлог, који је тек после позива настао.

Тужитељ је проширио тужбу на § 80 зак. о браку на основу разлога што тужена живи у конкубинату.

Ако је тужена почела живети у конкубинату после позива за успоставу брачне заједнице или после тога позива ранији конкубинат наставила, онда је тужитељева тужба по том разлогу основана.

Како пак призивни суд у том погледу чињенице није утврдио, то је Касациони суд морао призивну пресуду разрешити, те ће призивни суд у наставном поступку горње чињенице имати расправити и донети нову одлуку држећи се истакнутог становишта овог суда.

Одлука о ревиз. трошју се оснива на § 543 Грпп.

У Новом Саду, 28 септембра 1939 године.

48.

По §-у 282 Трг. закона трговац има право захтевати камате од дана доспелости. По сталној судској пракси трговац има права камате до дана тужбе углавнички, а од дана тужбе припадају му затезне камате, као на већ доспелу тражбину.

(Кс. у Н. Саду, Рев. II 286-1935).

49.

Ако један члан пригодног друштва наручи неки посао, послопримац може од њега тражити наплату целог посла. Само ако је посао наручен у име свих чланова друштва, па је уговорено, да ће сваки члан платити са-

мо у процентима његових удела у друштву, — послодавац не може од једног члана приг. друштва тражити наплату вредности целог посла.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 507-1935).

50.

Посреднику припада награда, ако је продавац — да би избегао плаћање провизије — само формално сторнирао, путем посредника закључени правни посао, а продацу робу ипак лиферовоао из свога магацина првобитном куцу.

(Кс. у Новом Саду, Рек. II. 282-1935).

51.

I. Сматра се, да је тужитељица, која је у току парнице постала пунолетна и парницу даље водила, тиме одобрила онај део пар. поступка, који је водила као малодобна. — II. По мл. матери дата писмена изјава у погледу издржавања небрачног јој детета, нема важности без одобрења сирочадске власти. — III. Сама по себи та околност, да је неко добио полну болест, још не доказује, вршење блуда на бестидан начин, јер се та болест може добити и без вршења блуда на споменути начин.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 411-1935).

52.

Под условом повучени отказ за отпуштање из службе, остаје у важности, ако не наступи случај за који је везано било повлачење отказа.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 297-935).

53.

Употреба колског пушта, са дозволом — ма и привремено — власника земљишта, и против његове воље, није таква да се њоме стиче право служности досе-

лошћу, све ако је тај пут на такав начин употребљаван и преко 32 године.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 21-1939).

54.

I. Правни је пропис, да се уговор о служби, који је склопљен на одређено време, па после истека уговоренога времена љушке продужен, нема сматрати продуженим на исто онолико време на колико је било првобитно склопљен, (у конкретном случају 6 година), него на неодређено време. Према томе, послодавац је властан да такав уговор ма када раскине, уз претходни отказ, у колико службопримац на такав има право. — II. Послодавац је властан без отказа опшустити послопримца, ако овај тешком повредом уговорних обавеза, у знатној мери угрожава интерес послодавца.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 395-1935).

55.

Кад није у питању спор о праву и висини припадности општинског подбележника, него само питање оправданости ускраћивања исплате ушужених припадности, спор спада у стварну надлежност редовних грађ. судова.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 234-1939).

Касациони суд рекурс тужене не уважава, нападнути закључак Апелационог суда потврђује.

Образложење: Првостепени је суд тужбу гледе исплате заосталих припадности тужитеља као општ. подбележника тужене кроз време од 1 новембра 1933 до 31 маја 1937 одбацио налазећи, да право тужиочево на исплату припадности није још решено, него, да управна власт има тек, да реши, да ли је тужиочево решење било законито или не, те да је стога тужба преурањена.

Рекурс тужиоца је Апелациони као рекурсни суд у

Новом Саду уважио, те тужену са приговором о ненадлежности редовног правног пута одбио налазећи, да је право тужиочево на припадности правомоћно решено пресудом Управног суда у Београду од 18 децембра 1937 број 41231, док да је висина припадности призната на авиредној седници општинског одбора у Н. В. од 17 августа 1938 са 2134 динара.

Против тога закључка поднела је рекурс тужена предлажући, да се побијани закључак укине, а закључак првостепеног суда у целости одобри.

Касациони суд размотривши списе поводом тога рекурса налази, да је закључак рекурсног суда на закону основан, те у целости прихваћа његово образложење, које одговара стању списа и законским прописима.

Не стоји, да у овом спору није надлежан за решавање редован суд, јер да је спорна и висина и право тужиочево на припадности.

Рекурсни суд је ваљано образложио, зашто сматра, да је висина припадности неспорна, те тужена ни течајем првостепеног ни течајем рекурсног поступка није образложила, зашто би та висина била спорна, нити је и покушала тврдити, а још мање доказе предложила, да би тужитељу припадале можда мање дотично колике припадности, па када ви Управни суд у Београду у горе наведеној својој пресуди не решава питање висине припадности произлази, да је она неспорно утврђена.

Што се тиче права на припадности не стоји да је сам тужитељ у припремном поступку од 10 децембра 1938 године признао, да је право његово на припадности спорно, јер је он баш у том поднеску навео, да је то питање позитивно решено цитираном пресудом Управног суда.

Пошто дакле овде није у питању спор о праву и висини припадности тужиочевих, који се до његовог пензионисања (1 јула 1937) сматрао службеником тужене, него само питање оправданости ускраћивања

издавања утужених принадлежности тужиоцу, које питање спада у делокруг редовног суда, ваљало је рекурсу тужене одбити и потврдити побијани закључак рекурсног суда.

Нови Сад, 3 новембра 1939 године.

56.

Споразум уперен на то, да се осујети успех лици- тације, коси се са законом, и као такав није подобан судске заштите.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II 676-935).

Касациони суд ревизију тужиоца не уважава и поби- јану пресуду позивног суда одобрава.

Разлози: Тужитељ је у тужби навео да је 24 окто- бра 1933 године склопио са туженим споразум у смислу којег су имали заједнички учествовати на јавној дражби у С. 2 новембра 1933 године на којој се продавао поштански шкарт папир и поштанске марке. Према спо- разуму овај од саговорача, на коме остане дражбени куп, има да подели купљене марке са оним који од дра- жбе одустане. Осим тога уговорили су да марке имају да се продају и зарада по половини подели. На дан саме дражбе између лицитаната склопљен је споразум да куп остане на дражбоваоцу Е; да је овај дужан туженоме дати 25% од купљених марака, а тужитељу да се исплате 10.000 динара. Како тужени није вољан да са тужитељем подели зараду, која је постигнута купом марака, тужи- тељ тражи да се тужени осуди да му је половину за- раде у износу 150.000 динара, са 5% камате од дана тужбе дужан исплатити, као и парничне трошкове. Ту- жени је порекао тужбене наводе, те је тврдио да се спо- разум на који се тужитељ позива, противи добрим оби- чајима и да се за његово извршење не може тражити судска помоћ. Тражио је зато да се тужитељ са тужбом одбије и осуди да плати трошкове.

Шл. д. еп/382

У издању Дра Нике Игњатовића, судије Касационог суда у Новом Саду изашла је из штампе свеска 4 Мале збир- ке судске праксе, у којој је саопштена Судска пракса из наследног права II део. Цена 10 динара. Књига се може до- бити код Уредништва овог листа и у овдашњим књижарама.

Трговински Закон (XXXVII: 1785 и LVII: 1908) са од- носном судском праксом, у преводу Дра Нике Игњатовића, судије Касационог суда у Новом Саду. У књизи је оштампан и Закон о оснивању акционарских друштава на терито- рији Баната, Бачке и Барање. Издање књижаре „Славија“ у Новом Саду, где се може добити књига укоричена у платно уз цену од 50 динара.

Мала збирка судске праксе

Дра Нике Игњатовића, Касационог судије у Новом Саду

Св. 1 Судска пракса из брачног права	Динара 10.—
Св. 2 Судска пракса из брачно-имовног права	Динара 10.—
Св. 3 Судска пракса из наследног права I. део	Динара 10.—
Св. 4 Судска пракса из наследног права II. део	Динара 10.—

Могу се добити код Уредништва овог листа.

Ова жалба је додуше основана, јер се има сматрати да су продавци тим својим чином, што су натраг примљену земљу даље продали, факто коаклуденте прихватили одустанак тужеников од уговора.

Но, ипак се туженику не могу урачунати друге своте од оних које му је урачунао Апелациони суд и у другој висини од оне како их је урачунао Апелациони суд, јер тужени у својој ревизионој молби урачунавање извршено по Апелационом суду није појединачно напао, нити је специјализирао које своте сматра да би му још требало урачунати и зашто, и које му своте нису у довољној висини урачунате са стране Апелационог суда, а што је у ревизионој молби био дужан учинити — јер је ревизиона молба мериторан поднесак — што међутим тужени није учинио.

Услед изложеног ваљало је ревизиону молбу туженога као неосновану одбити.

Како тужитељица није у ревизионом поступку имала никаквих трошкова, то јој ревизиони трошак није ни досуђен.

Нови Сад, 13 септембра 1939 године.

37.

I. Доследност бианко менице уговорена је по молби туженог за 19 март 1933 године. Тужени је образложио, да тражи одгону зато, што је тај дан вашар, те ће тога дана моћи продати стоку и платити меницу. Вашар је од 19 марта опет одложен за 10 април исте године. Из овога не следи то, да се и првобитно уговорена доспелост одгађа и да би тужитељ дужан био чекати на исплату менице до 10 априла. Иначе је приговор беспредметан јер је првостепенa пресуда донесена тек 9 јуна, када је тражбина у сваком случају већ доспела. — II. Околност, што су камате на бианко меницу плаћене до једног одређеног дана, не значи то, да је тај дан био истакнут као дан доспелости, него значи

само то, да тужитељ нема право оставити меницу са датумом ранијим од тога одређеног дана. Иначе давањем бланко менице, тужитељ добија право, да све битне састојке на меници остави по слободној вољи, али не пре гореспоменутог одређеног дана.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 240-935.)

38.

Према правилном тумачењу закона, тежина повреде се има ценити без обзира на то, да ли се последице повреде могу операцијом уклонити, односно ублажити, јер оштећеник није дужан да се подвргава операцији, ако је она тешка или по животној опасне природе, односно, ако онај који ју је задао, без обзира на природу операције, није оштећеном ставио на располагање материјална средства за издатке скопчане са операцијом.

(Кс. у Новом Саду, Кре. 204-938.)

39.

I. Рекурсни рок у стварима задружног регистра. — II. Важност Уредбе о вођењу задружног регистра. — III. Мериторно решавање закашњеног рекурса. — IV. Потребна већина за саображење правила новим прописима о привредним задругама.

(Ас. у Новом Саду, Бр. Пл 1188-939.)

Рекурс уважава, нападнути закључак ставља ван снаге и упућује ствар суду првога степена на даљи рад.

Разлози: Фирма Земљорадничка кредитна и привредна задруга Сељачка испомоћ у Б. напада рекурсни закључак Округног суда као суда трговачког регистра у П., којим је поништен записник главне скупштине одржане 30 априла 1939 године, у којем је одлучено о саображењу правила закону о привредним задругама, јер одлука није донесена већином гласова свију задругара.